

Bravotruivel – robuust reizen

Cock van der Kaaij en Roelien ter Heide

Iberie en Marokko 2018 – 2019

deel 4 – Marokko (1)

Reacties altijd welkom!
Jezelf of een ander aanmelden voor deze nieuwsbrief kan [hier](#).

De 1e dagen

Frans of Arabisch en dan snel duidelijk maken dat we geen tapijten willen kopen, geen gids of hotel nodig hebben en zeker geen hasj.

Marokko is geen onveilig land, de beleving ervan is wel intensief. En dat maakt het meer dan de moeite waard!

Cock komt al sinds 1989 in Marokko, Roelien was er voor het eerst in 2005. Toch zijn de eerste dagen altijd weer wennen. Om die reden slaan we nu Tanger over. Die stad is altijd overweldigend voor de eerste dagen. Tanger bezoeken we wel als we Marokko uitgaan. Er is altijd een bepaalde mate van opdringerigheid, waar je een houding in moet vinden. Die opdringerigheid is goed te begrijpen, want Marokko is nog steeds een erg arm land. Na een paar dagen lukt het ons om er ontspannen op te reageren. Netjes een hand geven, wat beleefdheidsfrases uitwisselen in het

Landbouw

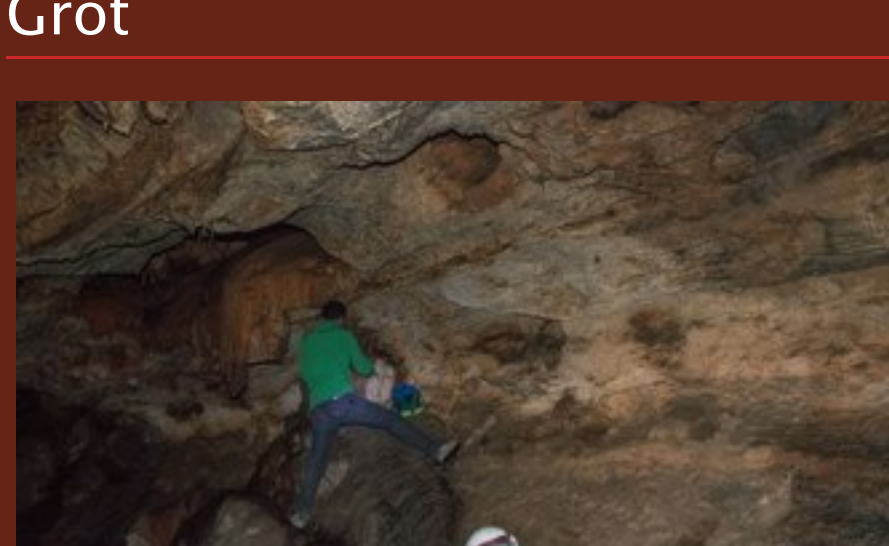
waarmee in elk huisje het bruine poeder uit de plant wordt geslagen. De totale exportwaarde is jaarlijks 10 miljard euro en een klein deel daarvan wordt gebruikt om de lokale politie als partner in de keten op te nemen.

Wij hebben er weinig last van. Eén keer stapt er iemand op de treeplank en geeft ons alvast een halve kilo bruin poeder. Betaling komt later wel bij de thee. Hij steekt ook nog wat aan, zodat we de heerlijke geur alvast in de auto krijgen. We zien toch maar af van de koop. Smokkelen naar de EU gebeurt - nu wij niet meewerken - verder met helikopters, snelle motorboten, gewoon in containers en met kleine duikboten. Om wat schaalvoordelen te halen worden de hasjtransporten gecombineerd met cocaïne en op de terugreis met wapens (voor gebruik door Boko Haram in Mali tegen onze militairen). En tegenwoordig wordt ook nog een deel van het verdiende geld ingezet voor terrorisme. Kortom: dit is het verhaal achter de (jouw?) Nederlandse joint.

In het Rifgebergte (Noord-Marokko) is er 1 dominant beroep: canabisboer. Circa 40% van de wereldproductie hasj komt hier vandaan. De boer krijgt 30 eurocent per gram, in Amsterdam betaal je er 8 euro voor. Pottenkijkers zijn niet echt welkom, tenzij je een half kiloetje koopt voor eigen gebruik. Gewoon vlak voor de grens even in de vorm van bolletjes inslikken - je krijgt er huisgemaakte olijfolie bij om dat te vergemakkelijken - en dan na de grens weer uitpoeppen. Totaal risicoloos (zeggen ze).

Op 40.000 ha wordt hier de canabisplant verbouwd. Overal hoor je de stokslagen

Grot

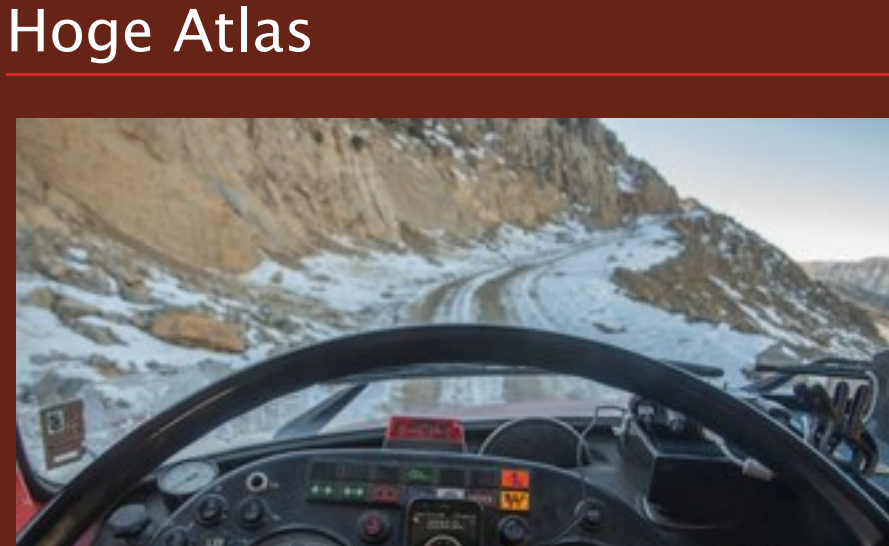

opdringerig.

Maar goed, het gaat om de grotten. Eerst moet er nog een mannetje geregeld worden voor de helmen met verlichting, maar dan gaan we op pad. Jamel vertelt over het leven hier, over de grotten en vraagt wanneer wij met pensioen mogen (hier in Marokko met 60). Na een fikse wandeling omhoog komen we bij een kleine opening. Hier wurmen we ons naar binnen en dan zien we het mooie spektakel van de stalagmieten en stalactieten. Gevormd in vele eeuwen tijd met een snelheid van 1cm per eeuw. Het is allemaal calsiet en tot onze verbazing is het heel sterk en blijkbaar hol van binnen als je het geluid hoort. Die sterkte blijkt als Jamel een touw om een stalagmiet gooit, zodat we verder de grot in kunnen. En door er tegen te tikken horen we verschillende klanken.

Aan de noordkant van de Hoge Atlas willen we een grot bezoeken. Helaas blijkt die een winterstop te hebben. Wel is het een goed overnachtingsplekje op ruim 1500 meter hoog. Dan komt Jamel langs, hij is zowel parkopzichter als aankomend speleoloog. Als we willen kan hij morgen met ons naar een andere grot. Dat lijkt ons wel wat, dus we spreken af dat we hem om 9 uur zien. Na een nacht met vorst gaan we met hem mee, met ondertussen ook begeleiding van 2 mannen van de Gendarmerie Royale. Die zijn er "pour votre sécurité", voor onze veiligheid dus. Ze zijn soms iets te

Hoge Atlas

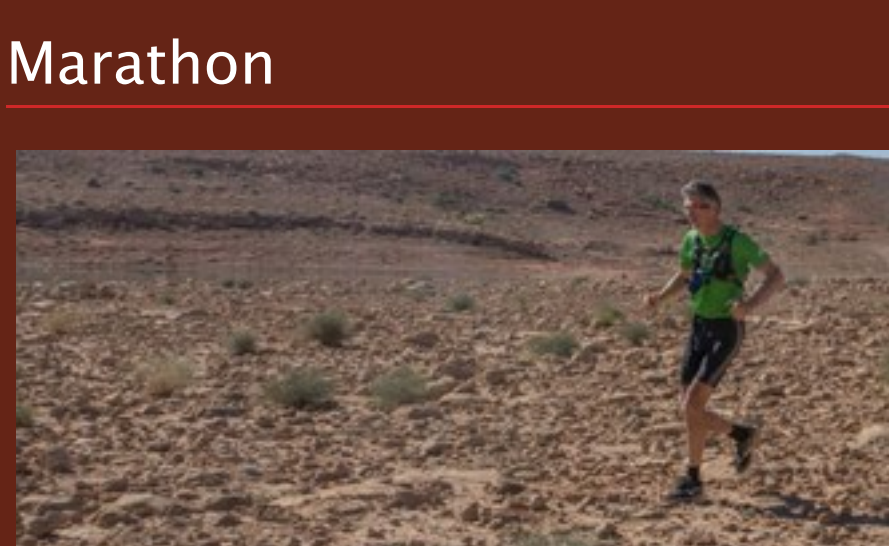

Ander verkeer is er niet.

We maken de afweging dat het veilig genoeg is en gaan behoedzaam naar het hoogste punt. Dat gaat inderdaad allemaal goed. Bovenop maken we een wandeling en genieten van de stilte, het mooie weer (zon en geen wind) en natuurlijk het uitzicht. Van de Gendarmerie begrepen we dat nu - buiten het seizoen - een stuk of 3 toeristenauto's per dag langskomen. Vandaag blijkbaar nul. Nou ja, één. Wij dus.

De Hoge Atlas is het grootste berggebied van Marokko. Wij trekken een halve week rond door het noordelijk deel. Meestal zitten we ergens tussen de 1500 en 2000 meter hoog. Dat betekent overdags in de zon een graad of 18 en 's nachts vaak wat lichte vorst. De laatste dag voordat we weer afdalen gaan we over een pas van ruim 2300 meter. De Gendarmerie Royale had ons verzekerd dat we er gewoon over heen konden. Waarschijnlijk waren zij er ook al een tijdje niet geweest, want er lag een klein beetje sneeuw, maar daar waar het water over de weg stroomde, is het nu ijs.

Marathon

Op 27 januari loopt Cock de marathon in Marrakech. Het valt soms niet mee om tijd te vinden voor een training. De korte trainingen doet Cock vaak aan het eind van de dag, bijvoorbeeld op GPS 6km omhoog rennen. In een uur tijd staat hij dan 500 meter hoger. En dan weer in een half uur omlaag. Regelmatig is het al donker voordat hij terug is bij de BraVo. Dus een hoofdlamp is nu een onderdeel van de uitrusting.

De lange training van 4 uur vergt meer planning. Dan moet ook Roelien de tijd leuk kunnen besteden. Dat doen we dus uit aan de achterkant van een militaire

bas. Daar waren ze eerst geschrokken, vervolgens verbaasd en uiteindelijk heel vriendelijk. De soldaten spreken hier alleen Arabisch of een Berbertaal. Dus dat maakt het ook even lastig.

Erg

Erg is het Marokkaanse woord voor zandduinen. Dus dat is helemaal niet erg. Hoewel, vooral erg leuk. In de Erg Chebbi beleven we een mooie zonsopgang. Het is hier helaas niet zo uitgestrekt zoals we eerder in Algerije of Egypte hebben meegemaakt. Dit je dagenlang in de deugdzaam zit en niemand tegenkomt. In deze Erg verschenen op de duintoppen bij zonsopgang ineens 40 Japanners op drommedarissen. Het fijne van Japanners is wel dat ze na een uur weer weg zijn. En wij weer het zand voor ons alleen hebben.

Marokko is een islamitisch land. In de regering zit een moslimpartij en in elke dorpje, hoe klein ook, is wel een moskee. Koning Mohammed IV, M6 in de volksmond, is tevens de leider van de gelovigen. Soennietische gelovigen dus, want bij de Sjennieten is er een aparte geestelijkheid die los van regering en democratie eigen wetten kan opstellen (zoals in Iran). In ieder geval is M6 een progressief islamitisch leider, want hij loopt voorop voor irrigatie. Behalve gelijkheid van man en vrouw en het verhogen van de huwbare leeftijd van 15 naar 18 jaar.

Mausoleum

Op de foto staat Roelien bij het Mausoleum van Moulay Ali Cherif, in de 17e eeuw de grondlegger van de dynastie, waarvan ook de huidige koning deel uitmaakt. Dit heiligdom is niet toegankelijk voor niet-moslims. Wel worden we vriendelijk naar de drempel gebracht en mogen we naar binnen kijken en er ook foto's maken.

Op de foto staat Roelien bij het Mausoleum van Moulay Ali Cherif, in de 17e eeuw de grondlegger van de dynastie, waarvan ook de huidige koning deel uitmaakt. Dit heiligdom is niet toegankelijk voor niet-moslims. Wel worden we vriendelijk naar de drempel gebracht en mogen we naar binnen kijken en er ook foto's maken.

Casarca

biodiversiteit in de woestijn groter is dan in Nederland in het Groene Hart. Misschien geldt dat ook wel voor vogels. We hebben ook gespot: steltkluten, woestijnleeuwerikken, allerlei soorten tapijten en woestijnmussen. Plus wat we niet kunnen thuisbrengen.

Roelien probeert ook hier in Marokko al het vliegende spul te rubriceren. Op de foto zie je een casarca, een grote eend die vooral hier thuishoort. Ze maken hetzelfde geluid als een balkende ezel, vooral in de vlucht. Vliegende ezel? Zelfs in de woestijn zijn meertjes, al dan niet aangelegd voor irrigatie. Behalve deze bruin-witte eend hebben we ook flamingo's door de telescoop gezien. Helaas te ver weg voor een foto. Nog even doorsparen voor een nóg grotere lens.

Nomaden

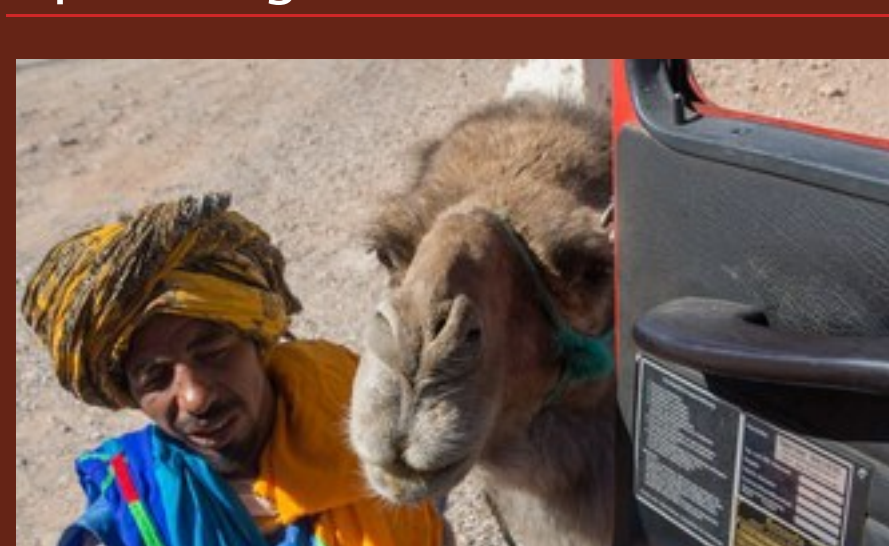

moment in grote hoeveelheden geoogst worden en vrijwel niets kosten. Maar Bounty's willen ze ook graag.

In Marokko werkt nog steeds 40% van de bevolking in de landbouw. In Nederland is dat 2%. Een deel van deze mensen trekt rond met hun kudde schapen, geiten of kamelen. Je komt ze vooral daar tegen waar zij water moeten halen met hun ezeltjes. Op sommige plekken hebben ze blijkbaar zoveel contact met toeristen dat ze aangeven hoeveel geld je moet geven. Wij geven in ieder geval nooit geld aan kinderen. Zijn eerste tijdsbesteding hoort school te zijn en niet het bedelen. En soms geven we wat te eten. Gek genoeg willen ze vaak een mandarijn, terwijl die hier op dit moment in grote hoeveelheden geoogst worden en vrijwel niets kosten. Maar Bounty's willen ze ook graag.

Wij hebben in al onze reisjaren nog steeds niet dé aanpak gevonden in de omgang met bedelen. De moeder op de foto liep al een uur met ons mee en wilde eerst ook geld. Uiteindelijk was ze tevree met een mandarijn én een Bounty.

Open vragen

oase liggen. Althans met de drommedaris, met de auto toch beter gewoon de piste volgen, wel drie keer zo lang...

Vergeleken met 30 jaar geleden is één ding niet veranderd op het platteland. En dat is dat je nooit een gesloten vraag mag stellen. Bijvoorbeeld: is er een bakker in het volgende dorp? Beleefdheidshalve zal het antwoord altijd ja zijn. Vraag dus waar er een bakker is. Of nog beter waar er brood is. Ook deze reis maakten we weer mee dat we wel bij de bakker uitkwamen, maar niet bij het brood...

En soms kan je gewoon de weg vragen aan de drommedar. Die vertelt dan aan de deur: derde zandduin rechts, 4 toppen over en dan zie je beneden je de oase liggen. Althans met de drommedaris, met de auto toch beter gewoon de piste volgen, wel drie keer zo lang...

Deze e-mail is verstuurd aan {{email}}.

Als je geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kan je je [hier afmelden](#).